

**Evaluatieverslag
Workshops CGL-erkenningstraject 2009-2010**

Lize Adriaensens (Stichting Consument en Veiligheid)
Sandra van Dijk (RIVM Centrum Gezond Leven)
November 2010

Evaluatie workshop 'Onderbouwen, beschrijven en indienen van een leefstijlinterventie bij de Erkeningscommissie Interventies' van het RIVM Centrum Gezond Leven

Inleiding

Het RIVM Centrum Gezond Leven (CGL) versterkt doelmatige, samenhangende en effectieve gezondheidsbevordering. Het centrum bevordert het gebruik van de best passende gezondheidsbevorderende leefstijlinterventies. Dit doet het CGL bijvoorbeeld door de kwaliteit en effectiviteit van gezondheidsbevorderende leefstijlinterventies inzichtelijk te maken. Hiervoor heeft het CGL samen met het Nederlands Jeugdinstituut en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid een beoordelingssysteem opgezet voor interventies. Het beoordelingssysteem is in ontwikkeling en voorziet momenteel in een beoordeling van leefstijlinterventies door professionals uit de praktijk voor het niveau 'goed beschreven' én beoordelingen voor 'erkenning' (theoretisch goed onderbouwd, waarschijnlijk effectief en bewezen effectief) door de onafhankelijke Erkeningscommissie Interventies.

Doel en opzet workshop

Om interventie eigenaren te ondersteunen bij het beschrijven en indienen van hun interventies organiseert het CGL sinds 2009 de workshop 'Onderbouwen, beschrijven en indienen van een leefstijlinterventie bij de Erkeningscommissie Interventies'. Het doel van de workshop is dat eigenaren aan het eind van de workshop inzicht hebben in de vereiste informatie, dit kunnen toepassen op hun eigen interventiebeschrijving en weten hoe ze een interventie kunnen indienen. Tijdens de workshop krijgen deelnemers uitleg over de vereiste informatie per onderdeel van de interventiebeschrijving. Ook geven twee CGL-adviseurs en de medecursisten advies en wordt er gewerkt aan het beschrijven van de eigen interventie. De workshop duurt één dag. De deelnemers ontvangen een workshopmap met achtergrondinformatie, hand-outs en voorbeelden.

Doel en opzet evaluatie

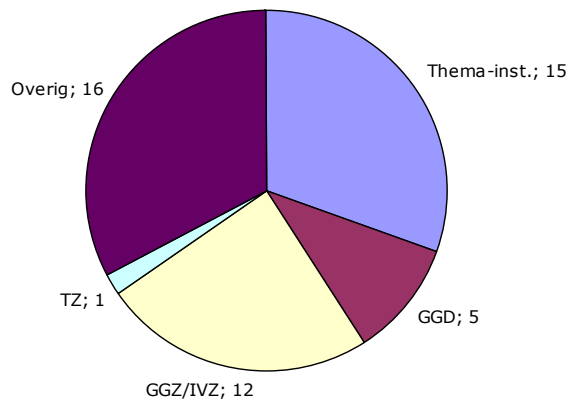
Het CGL wil graag weten hoe deelnemers de workshop waarderen en inzicht krijgen in wat deze de deelnemers heeft opgeleverd. De evaluatie is uitgevoerd door Stichting Consument en Veiligheid (C&V), een van de thema-instituten die een structurele bijdrage levert aan taken voor lokale gezondheidsbevordering onder coördinatie van het CGL. Alle deelnemers vulden aan het einde van de workshop een evaluatieformulier in. Daarnaast is met een aantal deelnemers een telefonisch interview gehouden. Een toelichting van de onderzoeksmethode is opgenomen in bijlage 1.

Deelnemers

In totaal vonden er vijf workshops plaats, drie in 2009 en twee in 2010, met in totaal 49 deelnemers. In 2009 namen 30 professionals deel en in 2010 19 professionals.

Deelnemers waren afkomstig van thema-instituten, GGD'en, GGZ/IVZ-instellingen, een thuiszorgorganisatie en overige landelijke instellingen, zoals TNO, NIGZ, Sportbonden, Hartstichting.

Deelnemers workshop (n=49)

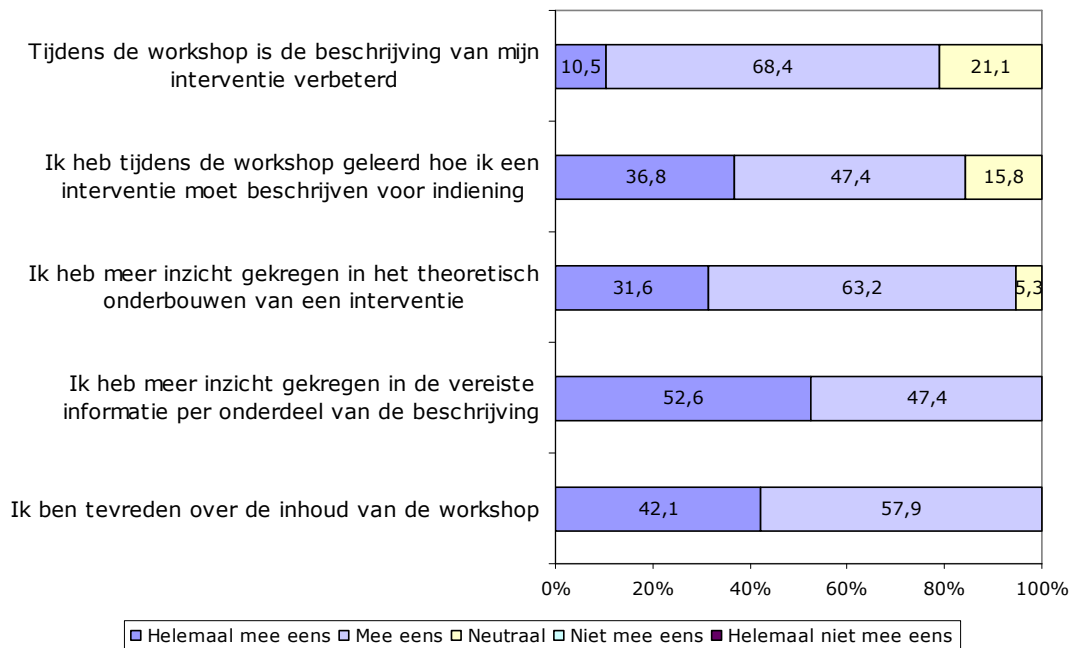

Resultaten

Hierna volgende belangrijkste uitkomsten van de evaluatie. De volledige resultaten en analyse staat in bijlage 2.

De workshop krijgt gemiddeld een 7,8 van de deelnemers in 2010. Alle deelnemers gaven op de evaluatieformulieren aan dat de workshop voldeed aan hun verwachtingen. Trefwoorden die daarbij regelmatig terug kwamen, zijn: *goede, verhelderende en praktische uitleg, ruimte voor vragen, tijd voor persoonlijk advies*. Ook tijdens de telefonische interviews kwam naar voren dat de workshop voldeed aan de verwachtingen. *Informatief, goed opgezet en duidelijk* zijn kernwoorden, die in de interviews regelmatig terug kwamen.

Aan de deelnemers zijn stellingen voorgelegd. Hieronder zijn een aantal uitgelicht.

De mogelijkheden 'niet mee eens' en 'helemaal niet mee eens' zijn door niemand aangevinkt.

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat zes deelnemers meer tijd willen besteden aan de 'onderbouwing' van de interventie. 'Aan de slag met de eigen interventie' mag van drie deelnemers meer tijd krijgen, maar van vier deelnemers juist minder tijd.

De workshop heeft een aantal leerdoelen. Om te achterhalen in hoeverre deze leerdoelen volgens de deelnemers worden bereikt, is een aantal stellingen rondom deze leerdoelen geformuleerd (zie figuur 3 in bijlage 2). Uit de resultaten blijkt dat de meeste deelnemers vinden dat deze leerdoelen daadwerkelijk zijn bereikt.

De workshopmap werd goed gewaardeerd.

Conclusies en aanbevelingen

De workshop 'Onderbouwen, beschrijven en indienen van een leefstijlinterventie bij de Erkenningscommissie Interventies' is een belangrijk onderdeel in het totale ondersteuningsaanbod van het CGL in het erkenningstraject. Deelnemers waarderen de workshop en geven aan dat de leerdoelen die het CGL met de workshop nastreeft worden bereikt.

Verbetermogelijkheden en aanbevelingen van C&V aan CGL

- Blijf de workshop structureel aanbieden binnen het totale ondersteuningsaanbod van het CGL.
- Scherp het ochtendprogramma aan met een verdieping in de theoretische onderbouwing. Kijk of extra informatie over bijvoorbeeld financieringsmogelijkheden en het erkenningstraject kan worden toegevoegd.
- Informeer deelnemers duidelijker dat het middagprogramma facultatief is en/of overweeg de mogelijkheid om de workshop in tweeën te splitsen; een informatiebijeenkomst waarin voldaan wordt aan de informatiebehoefte voor geïnteresseerden én een workshop waarin mensen, die in willen dienen, de mogelijkheid krijgen om te werken aan hun interventie.
- Zorg dat mensen echt van te voren hebben gewerkt aan hun interventiebeschrijving, zodat er gericht gewerkt kan worden tijdens het middagprogramma. Zorg tijdens het middagprogramma voor voldoende begeleiding om individuele vragen te kunnen beantwoorden.
- Overweeg de workshops op te splitsen naar erkenningsniveau.
- Handhaaf de workshopmap en behoud de huidige inhoud.

Reactie CGL op verbetermogelijkheden en aanbevelingen

De workshop blijft onderdeel van het ondersteuningsaanbod van CGL en wordt ook in 2011 aangeboden. De inhoud van de workshop wordt gehandhaafd, waarbij de onderbouwing van een interventie en vragen over het erkenningstraject meer aandacht gaan krijgen. Het middagprogramma is facultatief. Deelnemers worden vooraf geïnformeerd dat het gewenst is dat zij vooraf een concept interventiebeschrijving opsturen omdat daar in het middagdeel verder aan gewerkt wordt. Het CGL gaat dit duidelijker communiceren.

Doelstelling en onderzoeksvragen

Voorafgaand aan de evaluatie is de volgende doelstelling geformuleerd: het vergroten van het inzicht in de waardering en het effect van de workshop volgens de deelnemers en het vinden van aangrijpingspunten voor verbetermogelijkheden. Deze doelstelling is vertaald in de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoeveel workshops zijn er georganiseerd? Hoeveel deelnemers hebben een workshop gevolgd?
2. Wat is de waardering van de deelnemers voor de workshop? Welke verbeterpunten hebben zij?
3. Wat hebben deelnemers aan de workshops gedaan met de workshopinformatie en hoe kijken zij terug op de workshop? Zijn er verschillen tussen het evaluatiemoment na drie of zes maanden? Zijn er verschillen tussen deelnemers die wel en (nog) niet hebben ingediend?
4. Worden de leerdoelen van de workshop volgens de deelnemers behaald (gepercipieerde effecten)?
5. Dienen deelnemers hun interventie daadwerkelijk in bij de Erkeningscommissie Interventies?

Onderzoeksopzet

Het aantal workshops en deelnemers is met presentielijsten bijgehouden. De deelnemers hebben na afloop van de workshop een evaluatieformulier ontvangen. De gebruikte evaluatieformulieren in 2009 en 2010 wijken iets van elkaar af. Daarnaast is met een aantal deelnemers een telefonisch interview van ongeveer twintig minuten gehouden. Voor deze telefonische interviews is een gespreksleidraad ontwikkeld.

Respons

Alle deelnemers aan de workshop hebben na afloop een evaluatieformulier ingediend. In februari 2010 zijn negen deelnemers aan de workshops van september 2009 geïnterviewd. Daarvan hebben vijf deelnemers in de tussenliggende periode van zes maanden hun interventie ingediend en vier deelnemers nog niet. In mei 2010 zijn zes deelnemers aan de workshop in februari 2010 geïnterviewd. Daarvan hebben vier deelnemers in de tussenliggende periode van drie maanden hun interventie ingediend en twee deelnemers nog niet.

Per onderzoeksvraag (zie bijlage 1) worden hieronder de resultaten volledig weergegeven.

1 Hoeveel workshops zijn er georganiseerd? Hoeveel deelnemers hebben een workshop gevolgd?

1.1 Workshops en deelnemers

In totaal vonden er vijf workshops plaats met in totaal 49 deelnemers. In 2009 waren er drie workshops en namen 30 professionals deel. In 2010 waren er twee workshops en namen 19 professionals deel. De deelnemers waren afkomstig van thema-instituten (15), GGD'en (5), GGZ/IVZ-instellingen (12), thuiszorgorganisatie (1) en overige landelijke instellingen, zoals TNO, NIGZ, Sportbonden, Hartstichting (16).

1.2 Bekendheid met de workshop

Aan de deelnemers van de workshops in 2010 is gevraagd hoe zij wisten van de workshop. Negen deelnemers gaven aan op de hoogte te zijn gebracht via een eigen collega, vier deelnemers via de nieuwsbrief van het CGL en nog eens vier deelnemers via persoonlijk contact met medewerkers van het CGL. Eén deelnemer wist van de workshop via een vriendin en één deelnemer via Loketgezondleven.nl.

2 Wat is de waardering van de deelnemers voor de workshop? Welke verbeterpunten hebben zij?

2.1 Verwachtingen deelnemers

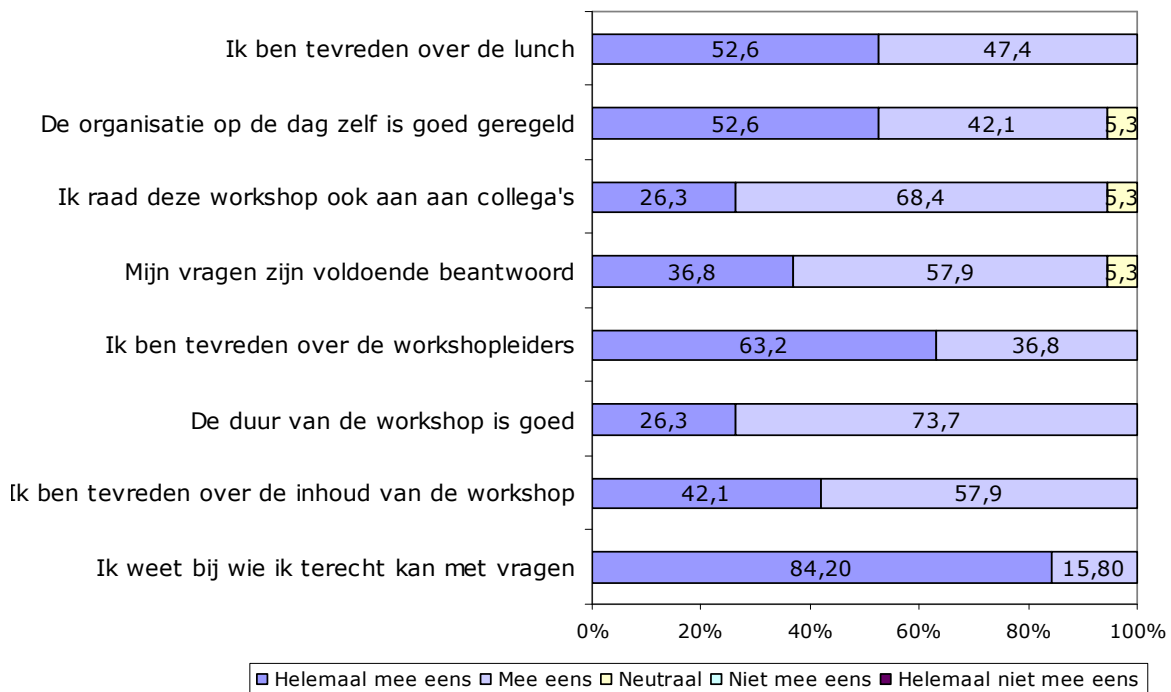
Bij de motivatie om deel te nemen aan de workshop zijn twee groepen te onderscheiden. Een eerste groep kwam om te horen wat het erkenningstraject inhoudt, aan welke eisen een interventie moet voldoen en om te bepalen of de eigen interventie ingediend kon worden. De tweede groep wilde werken aan de interventiebeschrijving en daar gerichte vragen over stellen, zodat de interventie ingediend kon worden. Voor de eerste groep was vooral het ochtendprogramma (informatieverstrekking) interessant en voor de tweede groep het middagprogramma (werken aan eigen interventie).

Alle deelnemers gaven op de evaluatieformulieren aan dat de workshop voldeed aan hun verwachtingen. Trefwoorden die daarbij regelmatig terug kwamen, waren: *goede, verhelderende en praktische uitleg, ruimte voor vragen, tijd voor persoonlijk advies*. Ook tijdens de telefonische interviews kwam naar voren dat de workshop voldeed aan de verwachtingen. *Informatief, goed opgezet en duidelijk* zijn kernwoorden, die in de interviews regelmatig terug kwamen. Er werden geen verschillen gevonden tussen deelnemers die na drie maanden zijn geïnterviewd en deelnemers die na zes maanden zijn geïnterviewd en niet tussen deelnemers die hun interventie al wel en deelnemers die hun interventie nog niet hebben ingediend.

2.2 Waardering workshop

Als rapportcijfer gaven de deelnemers in 2010 gemiddeld een 7,8 voor de workshop, een 7 was het laagste cijfer en het hoogste cijfer was een 10. Acht deelnemers zijn het 'helemaal eens' en elf deelnemers zijn het 'eens' met de voorgelegde stelling "De informatie vooraf is voldoende". Om te achterhalen wat deelnemers vonden van onder andere de duur van de workshop, de inhoud van de workshop, de beantwoording van vragen tijdens de workshop, de workshopleiders en de lunch, konden zij reageren op een aantal stellingen. Ook hieruit blijkt de goede waardering want bijna alle deelnemers zijn het (helemaal) eens met alle voorgelegde stellingen (zie figuur 1).

Figuur 1 Stellingen over de workshop (n=19)

De mogelijkheden 'niet mee eens' en 'helemaal niet mee eens' zijn door niemand aangevinkt.

2.3 Waardering van het programma

De workshop is opgebouwd uit een zevental onderdelen: 1) *welkom, leerdoelen en achtergrondinformatie*, 2) *beschrijving van de interventie*, 3) *onderbouwing van de interventie*, 4) *toepasbaarheid van de interventie*, 5) *effectonderzoek*, 6) *overige informatie* en 7) *aan de slag met de eigen interventie*.

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat deelnemers vooral meer tijd willen besteden aan het onderdeel *onderbouwing van de interventie* (6 keer genoemd), *aan de slag met de eigen interventie* (3 keer genoemd) en *effectonderzoek* (1 keer genoemd). Vier deelnemers willen juist minder tijd besteden aan het onderdeel *aan de slag met de eigen interventie*. Over het onderdeel *aan de slag met de eigen interventie* werd door de deelnemers dus verschillend gedacht.

Sommigen van hen vonden dit erg nuttig, omdat ze dan uit de waan van hun werk waren en hadden dit zelfs willen uitbreiden naar een avondprogramma, terwijl anderen vonden dat dit facultatief had mogen zijn, omdat zij nog niet toe waren aan het beschrijven, omdat zij niet alle documenten bij zich hadden of omdat zij er liever thuis aan werkten. Enkele deelnemers wilden het

middagprogramma liever samen volgen met mensen die voor hetzelfde erkenningsniveau indienen. Twee deelnemers gaven aan twee begeleiders op maximaal acht deelnemers acceptabel te vinden, bij meer deelnemers is er onvoldoende tijd om individuele vragen te stellen.

2.4 Verbeterpunten

Uit de evaluatieformulieren en tijdens de telefonische interviews zijn tot slot nog de volgende verbeterpunten door individuele deelnemers geopperd:

- Tijdens de workshop meer aandacht besteden aan de Erkeningscommissie Interventies (wie zijn dit? en waarom is deze in het leven geroepen?), de gekozen criteria (waarop zijn deze gebaseerd?), welke interventies ingediend kunnen worden en de meerwaarde van een erkende interventie en de manier waarop een erkende interventie gepresenteerd wordt (eenmaal genoemd).
- Tijdens de workshop ook aandacht besteden aan financieringsmogelijkheden om een interventie naar een hoger niveau te tillen (eenmaal genoemd).
- Het indienen vraagt een flinke tijdsinvestering. Eerder in de orde van 100-120 uur, dan de door het CGL genoemde 40 uur (eenmaal genoemd).

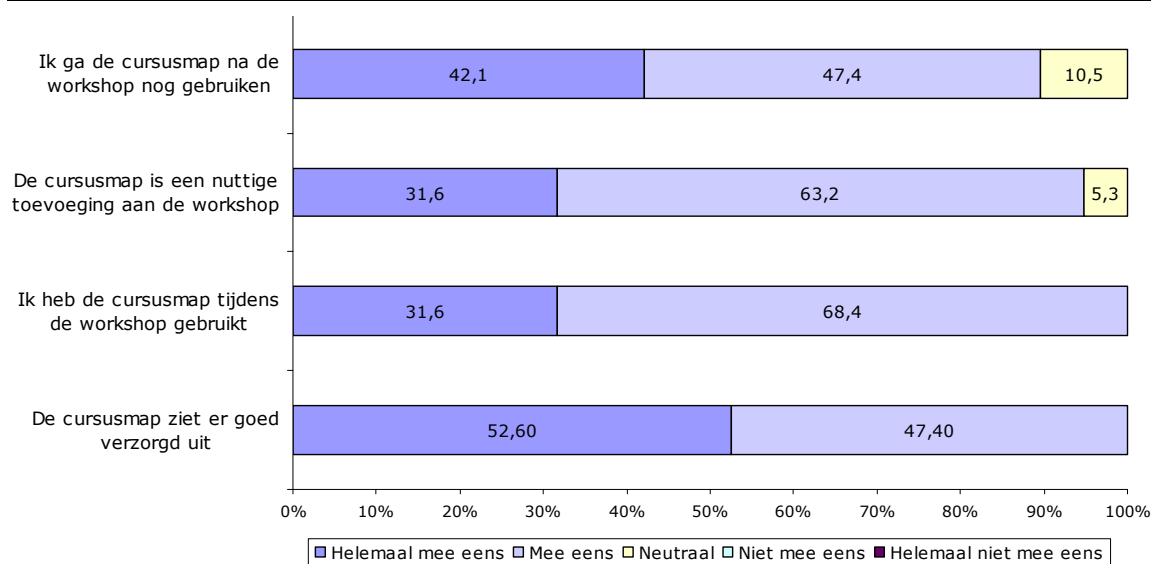
3 Wat hebben deelnemers aan de workshops gedaan met de workshopinformatie en hoe kijken zij terug op de workshop?

3.1 Waardering en gebruik workshopmap

Tijdens de workshop ontvingen de deelnemers een workshopmap met achtergrondinformatie. Over deze map is in 2010 een aantal stellingen voorgelegd aan de deelnemers (zie figuur 2). Alle deelnemers vonden de cursusmap er goed verzorgd uitzien en hebben de cursusmap tijdens de workshop gebruikt. Bijna alle deelnemers vonden de map een nuttige toevoeging (95%) en gaan hem na de workshop nog gebruiken (90%). Eén deelnemer gaf aan dat veel opdrachten uit de workshopmap niet aan bod komen tijdens de workshop.

Deze resultaten zien we ook terug in de telefonische interviews. Alle geïnterviewden gaven aan de workshopmap bewaard te hebben. Sommigen hebben de map gebruikt tijdens het beschrijven van hun interventie. Daarbij wordt vooral gebruik gemaakt van hand-outs, eigen aantekeningen en voorbeelden van andere interventies. Ook gaven deelnemers aan de map weer te gebruiken bij het indienen van een nieuwe interventie. Eén deelnemer ziet graag een uitgebreider voorbeeld van een goede theoretische onderbouwing en één deelnemer wil hem ook graag digitaal hebben om hem te verspreiden onder collega's. Er werden geen verschillen gevonden tussen deelnemers die na drie maanden zijn geïnterviewd en deelnemers die na zes maanden zijn geïnterviewd en niet tussen deelnemers, die hun interventie al wel en deelnemers, die hun interventie nog niet hebben ingediend.

Figuur 2 Stellingen over de workshopmap (n=19)

De mogelijkheden 'niet mee eens' en 'helemaal niet mee eens' zijn door niemand aangevinkt.

3.2 Behoeftte aan nazorg

Bijna alle geïnterviewden gaven aan geen behoefte te hebben aan een vervolg (bijvoorbeeld terugkombijeenkomst, langere workshop of telefonische nazorg). Wat daarbij wel een belangrijke rol speelde volgens de geïnterviewden, was de bestaande vervolgondersteuning (in de vorm van meelesronde met interventiebeschrijving en helpdesk bij vragen) door het CGL. De drempel om vragen neer te leggen bij medewerkers van het CGL is door de workshop verlaagd. Twee deelnemers, die tijdens de workshop nog niet waren begonnen met beschrijven, gaven aan wel behoefte te hebben aan een vervolgbijeenkomst om eventuele knelpunten te bespreken. Eén deelnemer gaf als suggestie mee dat indieners tijdens nationale congressen ook terecht moeten kunnen bij het CGL om vragen te stellen.

3.3 Noodzaak workshop

De meeste telefonisch geïnterviewden gaven aan dat de workshop achteraf gezien niet noodzakelijk was om een interventie in te kunnen dienen. Ze gaven echter wel aan dat het een nuttige workshop was, waarin extra informatie werd gegeven. Veel deelnemers vonden het de tijdsinvestering wel waard, zij raadden het zeker ook aan aan andere collega's.

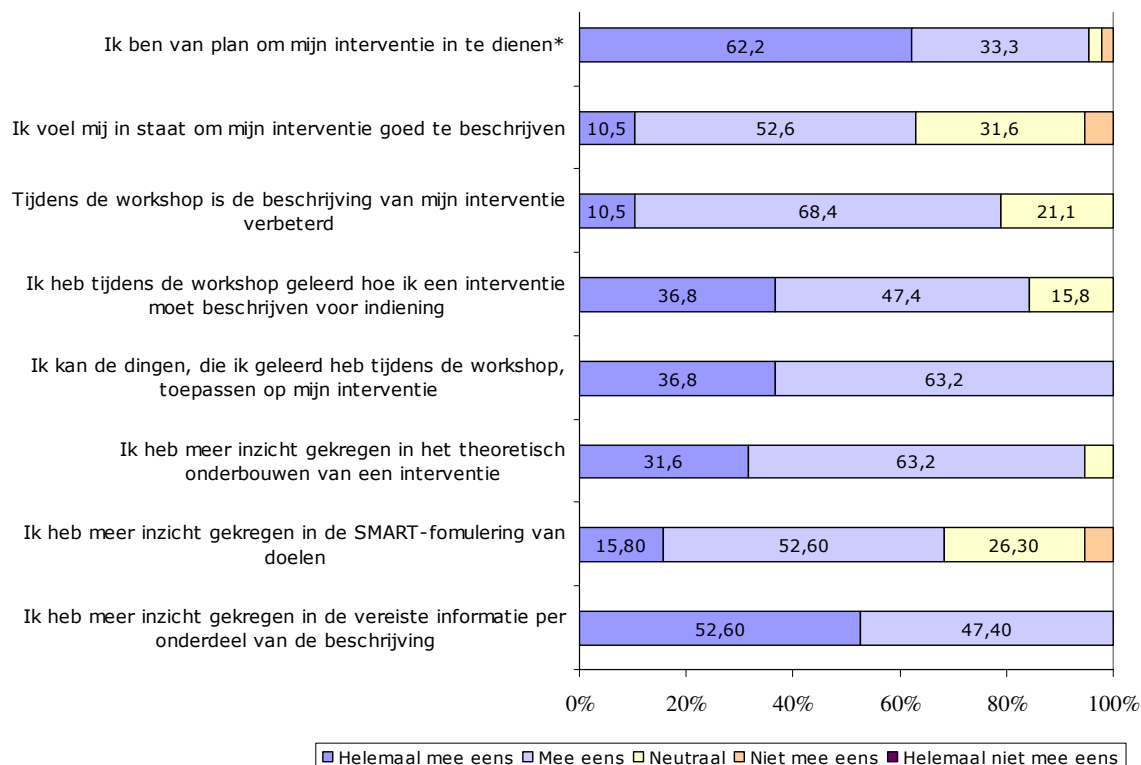
4 Worden de leerdoelen van de workshop volgens de deelnemers behaald (gepercipieerde effecten)?

4.1 Gepercipieerde effecten (vragenlijsten)

De workshop heeft een aantal leerdoelen. Om te achterhalen in hoeverre deze leerdoelen volgens de deelnemers worden bereikt, is een aantal stellingen rondom deze leerdoelen geformuleerd (zie figuur 3). Uit de resultaten blijkt dat de meeste deelnemers vinden dat deze leerdoelen daadwerkelijk zijn bereikt. Alle deelnemers vonden dat zij door de workshop meer inzicht hebben gekregen in de vereiste informatie per onderdeel van de beschrijving én dat ze het geleerde toe

kunnen passen op hun eigen interventie. Daarnaast was 95% van de deelnemers het (helemaal) eens met de stelling 'ik heb door de workshop meer inzicht gekregen in het theoretisch onderbouwen van de interventie' en 84% was het (helemaal) eens met de stelling 'ik heb tijdens de workshop geleerd hoe ik een interventie moet beschrijven voor indiening bij het RIVM'. Ruim tweederde van de deelnemers (68%) onderschreef de stelling 'ik heb door de workshop meer inzicht gekregen in de SMART-formulering van doelen'. Tot slot gaven bijna acht op de tien deelnemers (79%) aan dat hun beschrijving is verbeterd tijdens de workshop en 63% gaf aan zich in staat te voelen om zijn of haar interventie goed te beschrijven.

Figuur 3 Stellingen effecten na afloop workshop (n=19)

*N=45, ook in 2009 voorgelegd.

De mogelijkheid 'helemaal niet mee eens' is door niemand aangevinkt.

4.2 Gepercipieerde effecten (interviews)

De gevonden resultaten werden bevestigd in de telefonische interviews. Ook daarin gaven deelnemers aan dat de leerdoelen over de vereiste informatie per onderdeel van de beschrijving, de toepassing op de eigen interventie en eisen van beschrijving voor indiening zijn behaald. Over het SMART formuleren van doelen zijn wat twijfels, omdat veel deelnemers vonden dat zij dit al konden voorafgaand aan de workshop. Tegelijkertijd gaven de deelnemers wel aan dat het belangrijk is om aandacht te besteden aan dit leerdoel. Tot slot gaven de meeste deelnemers aan dat het leerdoel rondom de theoretische onderbouwing wel behaald is, maar dat het een lastig onderwerp is. Sommige deelnemers willen daar graag meer aandacht aan besteden (bijvoorbeeld met een voorbeeld dat tijdens de workshop wordt uitgewerkt). Niet alle deelnemers vinden het helemaal duidelijk wat nou precies vereist is. Er werden geen verschillen gevonden tussen

deelnemers die na drie maanden zijn geïnterviewd en deelnemers die na zes maanden zijn geïnterviewd en niet tussen deelnemers die hun interventie al wel en deelnemers die hun interventie nog niet hebben ingediend.

5 Dienen deelnemers hun interventie daadwerkelijk in bij de Erkenningscommissie Interventies?

5.1 Ervaringen met indienen

Op het moment van schrijven van dit rapport (november 2010) zijn er in totaal 28 interventies ingediend door workshopdeelnemers en 22 interventies (nog) niet. Belangrijke, aanvullende opmerking daarbij is dat van de 22 (nog) niet ingediende interventies er zeven afkomstig zijn uit de laatste workshop (van oktober 2010). Belangrijkste reden voor deelnemers, die nog niet in hadden gediend tijdens de telefonische interviews, was het ontbreken van tijd om de interventie te beschrijven. Het is een extra taak, die bovenop het gebruikelijke werk komt. Daarnaast zag één deelnemer de meerwaarde voor het indienen niet in en had één deelnemer geen handleiding van de interventie beschikbaar (één van de eisen om in te kunnen dienen).